

ŠPECIFIKÁ ÚČTOVNÝCH SYSTÉMOV V KRAJINÁCH DAŇOVÝCH RAJOV A OFFSHORE CENTRÁCH¹

Specifics of accounting system in tax heavens and offshore centres

Zuzana Kubaščíková, Branislav Parajka

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) definuje daňový raj ako krajinu bez daní alebo iba s nízkymi daňami, prísnyimi pravidlami na ochranu osobných údajov a nedostatkom transparentnosti. OECD vyčlenila daňové rajy na základe štyroch kritérií:

- bezvýznamné alebo neexistujúce daňové zákony,
- absencia transparentnosti v daňových záležitostiach,
- absencia dátovej výmeny s ostatnými krajinami,
- atraktívnosť pre firmy s fiktívnymi aktivitami.²

Okrem daňových rajov poznáme aj offshore centrá. Pojmy daňový raj a offshore centrum však nie sú úplne totožné. „Rozdiel medzi daňovými rajmi a offshore centrami je predovšetkým v tom, že za daňový raj by mohla byť považovaná každá krajina, ktorá ponúka väčšie daňové úľavy pre investorov, napríklad prijatím jediného zákona oslobodzujúceho určitý druh spoločností od daní. Za offshore centrá sú ale považované iba krajiny, ktorých konkurenčná výhoda v boji o investorov je založená na daňových úľavách poskytovaných práve pre zahraničných investorov v kombinácii s optimálnymi podmienkami v oblasti rozvinutej infraštruktúry, spoľahlivého právneho systému, funkčného súdneho systému a kvalitných právnych predpisov.“³ Offshore centrá vo všeobecnosti okrem daňových úľav poskytujú i ďalšie výhodné podmienky pre podnikateľov: liberálna legislatíva, vymahateľnosť práva, rozvinutý bankový systém, garancia uvedených výhod na určitú dobu v prípade zmeny legislatívy, atď. Rozhranie medzi pojmami daňový raj a offshore centrum je teda veľmi nevýrazné a mnoho autorov medzi nimi dokonca nerozlišuje.

Podmienkou úľavy v sadzbe dane vo väčšine daňových rajov je nevykonávanie hospodárskej činnosti na území danej krajiny považovanej za daňový raj. Za nízky paušálny poplatok s použitím internetu je možné založiť spoločnosť v daňovom raji za niekoľko hodín vrátane zápisu do obchodného registra. Spravidla nie sú bežne dostupné informácie o spoločnosti a jej činnosti z účtovnej závierky, keďže neexistuje povinnosť ukladania účtovnej závierky.

Výhody daňových rajov:

- daňové výhody,
 - oslobodenie od dane z kapitálových výnosov, ktoré boli vytvorené predajom nehnuteľností mimo územia registrácie spoločnosti,
 - oslobodenie od dane z dividend,
 - oslobodenie od dane z príjmov,
 - oslobodenie od DPH,
 - daňové prázdniny.

¹ Tento príspevok bol pracovaný ako jeden z výstupov výskumného projektu "Globalizácia a harmonizácia účtovníctva v podmienkach hospodárskej krízy" číslo IG 2617121/10.

² http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_33745_30575447_1_1_1_1,00.html

³ TEPLICKÁ, K., ĎURKOVÁ, M. 2009. Sú daňové rajy nástrojom daňovej optimalizácie? In *Ekonomicko-manážerske spektrum*. ISSN 1337-0839, 2009, roč. 3, č. 1, s. 69.

- široké spektrum uznaných daňových nákladov / výdavkov,
- ochrana aktív – právna ochrana spoločnosti alebo ich zakladateľov,
- diskretnosť a anonymita,
- nízke zriaďovacie náklady spoločnosti,
- založenie spoločnosti za pomerne krátky čas,
- minimálna kontrola zo strany úradov a vlády,
- žiadne alebo minimálne požiadavky na predkladanie účtovnej závierky alebo na povinnosť auditu účtovnej závierky,
- nulová účtovná administrácia,
- účtovníctvo môže byť vedené v akomkoľvek jazyku,
- neexistencia obmedzení týkajúcich sa fúzií, akvizícií,
- dočasná garancia daňových a iných výhod v prípade zmeny legislatívy,
- liberálne požiadavky na výšku základného imania, druh a počet emitovaných akcií, občianstvo, trvalý pobyt akcionárov, štatutárnych zástupcov, spoločníkov,
- absencia devízovej kontroly,
- neobmedzenosť predmetu podnikateľskej činnosti a pod.

Najviac využívanou právnou formou v daňových rajoch a offshore centrech sú medzinárodné obchodné spoločnosti - International Business Companies (IBC). Výhodou je to, že IBC nemusí viesť účtovníctvo. Na to musia byť splnené zvyčajne 2 podmienky: IBC nesmie obchodovať so spoločnosťami sídlacimi v danom daňovom raji a vykonávať isté činnosti, napríklad poisťovníctvo či bankovníctvo.

Spoločnosti založené na území daňových rajon a offshore centrách sa nazývajú offshore spoločnosti. Opozitum sú onshore spoločnosti - zahraničné spoločnosti sídliace v krajinách s klasickým daňovým systémom.

Zvyčajne sa onshore spoločnosti využívajú v prípade ak má subjekt záujem:

- podnikat' v danej krajine,
- o daňovú optimalizáciu formou holdingovej alebo obchodnej spoločnosti v rámci Európskej únie,
- využiť prestíž spoločností sídliacej napr. v USA, alebo vo Veľkej Británii a podnikat' priamo touto spoločnosťou, alebo dcérskou spoločnosťou napr. na Slovensku,
- anonymitu vlastníctva (vo vybraných destináciách nie sú údaje o vlastníkoch a konateľoch spoločností verejných),
- využiť výhody zmluvy o ochrane investícií (napr. pri investíciách na Slovensku prostredníctvom spoločnosti z Veľkej Británie, alebo USA).

Prostredníctvom nízkych daňových sadzieb sa snažia štáty k sebe prilákať zahraničných investorov. Z daňových rajov majú väčšiu tendenciu profitovať malé krajiny. Daňové raje vytvárajú aj podmienky pre pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu. Na tento účel bola vytvorená FATF (Financial Action Task Force) Finančná akčná skupina zriadená pri OECD z iniciatívy krajín G7 na boj proti praniu špinavých peňazí.

Odhadovaný počet daňových rajov prekračuje dve stovky, presné údaje však nikto s určitosťou nepozná. Väčšina z nich sa nachádza v karibskej oblasti. Tieto krajiny disponujú spravidla slušnou úrovňou infraštruktúry a zákonodarcovia v nich cielene vytvárajú liberálne podnikateľské prostredie. Cieľom je totiž prilákať do krajiny kapitál, ktorý sa potom stáva zdrojom príjmov domácich spoločností a zvyšuje zamestnanosť domáceho obyvateľstva.

Abstrakt

Daňové raje a offshore centrá ponúkajú rôzne daňové zvýhodnenia napr. v podobe zníženej sadzby dane z príjmov, paušálneho oslobodenia pre niektoré subjekty, daňové zvýhodnenia v krajinách, kde neexistuje žiadna daň z príjmov, individuálne daňové zvýhodnenia ponúknuté veľkým strategickým investorom, holdingom a pod. Daňové raje sú však považované za škodlivú daňovú konkurenciu, vyvolanú snahou znížiť daňové bremeno formou presunu medzi štátmi a vytvárajú podmienky na pranie špinavých peňazí.

Kľúčové slová: daňový raj, offshore centrum / spoločnosť, onshore spoločnosť

Summary

Tax heavens and offshore centres offer various tax incentives such in the form of reduced income tax rates, a flat-rate exemptions for certain entities, ta relief in counties where is no income tax, individua tax advantages offered by large strategic investors, holdings etc. Tax heavens are not considered harmful tax competition triggered by an attempt to redukce the tax burden by noviny between states and create conditions for money laundering.

Key words: tax heaven, offshore centre / company, onshore company

JEL klasifikácia: M48

Použitá literatúra

- [1] BURÁK, E. 2005. Daňový automanažment. In Manažment, mzdy a financie. ISSN 1335-9568, 2005, roč. 12, č. 10-11, s. 126-132.
- [2] CHADIMOVÁ, I. 2009. Podnikání v daňovém ráji. In Osobní finance. ISSN 1213-7405, 2009. č. 9, s. 53.
- [3] KUBICOVÁ, J. 2009. Medzinárodné zdaňovanie. Bratislava : EKONÓM, 2009. 273 s. ISBN 978-80-225-2664-7
- [4] MEDVEĎ, J. a kol. 2009. Daňová teória a daňový systém. Bratislava : Edícia Economics, 2009. 129 s. ISBN 978-80-89393-09-1
- [5] TEPLICKÁ, K. – ĎURKOVÁ, M. 2009. Sú daňové raje nástrojom daňovej optimalizácie? In Ekonomicko-manažérske spektrum. ISSN 1337-0839, 2009, roč. 3, č. 1, s. 67 – 70.
- [6] <http://ekonomika.etrend.sk/svet/danove-raje-miznu-z-mapy.html>
- [7] <http://ekonomika.sme.sk/c/3751400/oecd-oznacuje-41-krajin-za-danove-raje.html>
- [8] <http://hnonline.sk/c1-20546305-koniec-danovych-rajov>
- [9] <http://www.companyconsulting.sk/zahranicne-offshore-onshore-spolocnosti>
- [10] <http://www.sme.sk/c/1631179/danove-raje-moznost-uspory-dani-i-exotickej-dovolenky.html#ixzz165fcQmzM>
- [11] http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_33745_30575447_1_1_1_1,00.html

Kontakt

Zuzana Kubaščíková, Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 764, kubascikova.zuzana@gmail.com

Branislav Parajka, Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 764, parajka@collecting.sk